

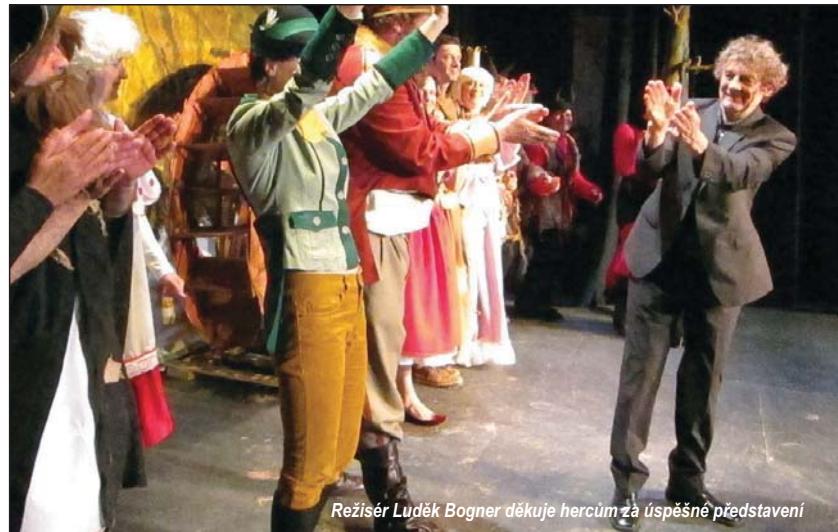
Období tříměsíční usilovné práce za- vršili herci Nového divadla v Toron- tu v pátek 11. dubna úspěšnou pre- miérou s pěti oponami na plně roz- svíceném jevišti. K radostné atmos- sféře bezesporu přispěl řízný rytus polky, kterou ukončili poslední obraz hry protagonisté Martin Kabát (Hon- za Šmid) s Káčou (Radka Tamchynov- á) za spontánního potlesku nadše- ných diváků.

V té chvíli se zdálo, že děkovač- ka nevezme konce, nakolik se divá- ci do dvoučtvrtového taktu doslova zakousli. Přetřpěli zavření a otevření opony a setrválym potleskem si vy- добyli další – rozzáření herci na jed- né a diváci na straně druhé. Magic- ké sepětí sounáležnosti. Třeba si pří- padali jako na vesnické tancovače, anebo by okouzlit onen šťastný po- hádkový konec, který si nikdy neza- pomene vzít na paškál i nějakou tu jadrounu zkušenosť ze života? Snad i tato pohádka zobrazila životem po- tvrzenou zkušenosť, kterou definova- lo ono „prokletí“ manželského svaz- ku na celý život naprosto jasné závě- rečními slovy Martinovými: „Počkej, ty splašená! Prachsakra, Káčo, tak ta komédiyu vzala takovej nečeka- nej konec. Loupežníka sem zachránil vod pekla, poustevníka sem zachrá- nil vod pekla a s tebou, Káčo divoká, ho budu mít tedkonc já sám!“

Každá pohádka předkládá mudrost živila přenášenou pokoleními. A s ní i slova a idiomu, které dobarvují kraj, odkud povídáčka pochází. Mnohá dnes pomalu upadají v zapomnění i v samotném domovině původu, jako třeba slovo paláš (jezdcecký meč s jedním ostří), idiom zatít u pytlíka žílu (už K.H. Borovský v 5. zpěvu v jedné ze svých tří satirických básiň Křest svatého Vladimíra, které vznikaly v Brixenu v letech 1852-55, napsal: Ale cirkevní mašinka/ta se zarazila,/ neboť kněžím u pytlíku /zařata jest

žila.) - což znamená prohnat, potýrat, zatnout pohodl), nebo když Pánbu dopusti i břinkovice spustí (sukovitá hůl - tento výraz nejen Drda používal rád), fortel (zručnost, obratnost), janí- čár (člen býv. elitní pěchoty turecké), granadýr (granátník) a další.

A tak jsme se dostali k náročnosti ja- zykové, kterou herci, jejichž pobyt se u většiny z nich nejen v Novém di- vadle už počítá na nejméně dvacetiletí, museli zdolat doslova s úsmě- vem na rtech. I když se tvrdí, že ne- rychleji se člověk naučí nadávkám, pak tady to tak jednoznačně neplatí - no, posudte sami - Sarka Farka: mordhadry krucityrken basamarem- tete himlaudon element harantytú- kvanty piškvonkalibr reteté... anebo Lucius: hama fuje, kapre duro...mala dýke infernále...tyja trunde hukydá- to. Copak se to normální smrtelník může naučit? A přece naučil. Některí tak dokonale, že si vysloužili ocenění diváků potleskem na otevření scé- né. Zejména Lucius (Zuzka Novotná) měl tu výřídku správně naštělová- nou. Možná to bylo i tím, že si jeho

Režisér Luděk Bogner děkuje hercům za úspěšné představení

více než pohádková, plnil si svůj sen, a své vizi podřídil všechno - „to ne- potřebuju já,“ odpovídal hercům, kteří se bránili, že tu či onu větu cítí jinak,

neexistuje. I když jsem herce bliže neznal, věřil jsem, že to s nimi udělá. Samozřejmě jsme respektovali, že pohádka se hráje jinak a hovoří se

stanou oponáři či kulisači a že když zazvoní, promění se zase v herce...“

Proutkem mávnutí, stalo se.

Zda bude Luděk dále kolektivem pracovat, je jisté, ale není znám termín, protože ho čeká jako filmáře neod- kladná práce. „Nové divadlo jsou fan- tastičtí lidé. Měl jsem radost z každé zkoušky, představení je vrchol, kteřího možou dosáhnout. A pak zále- ží na předvedení, aby se vytvoří ře- těz, který do sebe zapadá. A to se to- muto kolektivem daří. Divadlo je zábava a my jsme dali možnost divákovi po dvě hodiny být ve světě, který už dříváno neexistuje...“

A tak, jak nabádal režisér k procítě- nému hrani, tak nabádal i k procítěné dikci. „Čeština je vzácný a krásný ja- zyk, a v českých pohádkách vystupuje krásné pohádkové bytosti - vily, hej- kali, vodníci, čerti - s hravou souhlás- kou uprostřed slova. Nikde jinde ne- mají takové čerty a ani tu

►

hřivou souhlásku upro- střed, toho je třeba vyu-

HRÁTKY S ČERTEM OKOUZLILY

představitelka roli po devatenácti le- tech zopakovala? Nevěřte ale, že se nemusela učit.

Ovšem i větná skladba byla zádrhelem v plynulé řeči - a toto dílo bylo napsáno v r. 1942 a ke zpracování si za vzor vzal režisér Luděk Bogner fil- movou předlohu z r. 1956.

Když hru nastudovala parta Nového divadla před oním v9ce než dvacetiletími s Áoudou Tomanem, Luděk si zahrál s nimi také. Ovšem nyní měl ruce i mysl naprosto stoprocent- ně zaměstnané – vedle režie si totiž předsevzal, že ta jeho pohádka bude

„to potřebuje pohádka“. Také kulisy vyrobil na kolenně, namaloval interiéry scén na čtyři velká plátna – hodiny a hodiny klečel na studené podlaze v basementu kostela sv. Pavla v Toron- tu, aby dal svým představám pevný tvar. Tam také vznikaly ty největší kulisy - mlýnské kolo, brána pekelná a lesní chalupa loupežníkova – přiroze- ně s problémem je pak přestěhovat.

„Když jsem dostal nápad dělat Hrátky, tak mi bylo jasné, že jediným ko- lektivem je Nové divadlo, které to zvládne, protože má technický i umě- lecký základ. Ostatně, jiné tady ani

v ní tak jinak nežli v jiném typu her.“ Původně chtěl Luděk režírovat kla- sickou hru Tyrdochlavá žena od J.K. Tyla, „ale na to bychom lidi nesehna- li. V Hrátkách je jenom 12 představi- telů a to problém nebyl!“

Na tvorbu kulis si nezavolal nikoho: „Jsem už takový - než vysvětlím jak a co, mohu to mít hotové. Dopředu domýšlím všechny technické věci a vím, jak budou pracovat, podle toho také vyrábím. Že hra byla náročná na přestavbu, to nikomu v té chvíli na mysl ani nepřšlo. Věřil jsem, že se najdou lidi, z nichž se najednou

Zleva stojící (zadní řada): Karel Tamchyna, Bohdan Zatowkaník, Jordan, Zuzana Matejková. Zleva stojící přední řada: Zdeňka Čermáková, Adriana Kontrová Soudek, Věra Kohoutová, Lenka Nováková, Radka Tamchynová, Martin Bonhard, Petr Kohout, Dagmar Kalovská, Honza Šmid, Věra Ripplová. Zleva dřepící: Zuzana Borovjaková, Ivo Mejzr, Zuzka Novotná, Dáša Beláčková, Gabriela Kupčíková, Daniel Myslivec, Leona Rališová a Josef Čermák.

Foto Ladislav Hamva

Honza Šmid, Bohdan Zatowkanjuk, Zuzka Novotná

Petr Kohout a Honza Šmid

žít."

► A toho si také Luděk ve dvou růlich pořádně užíl – v nejvýšší čertovské hodnosti Belzebuba i v roli venkovského čerta Omnimora, jemuž byla partnerkou coby Karbordun jeho asistentka Dáša Beláčková (i s potleskem na otevřené scéně).

Mnohem více práce nežli kdy jindy měli osvětlovač Karel Tamchyna a zvukař Ivo Mejzr.

Jak uvedl zkušený a vynálezávý Ivo, předlohou pro volbu byl film z r. 1956.

„Pro režiséra byl film inspirací pro kulisy, pro mě zase po stránce hudební. Původní záměr použít hudbu z filmu se moc nepovedl, protože to prostě použít možné nebylo. Nakonec jsem vybral zvukové efekty z pohádky S čerty nejsou žerty a z filmu Z pekla štěstí – kupř. ptáčci cvrlikání, kvákání žab, efekty pekelné apod. Některé jsem stál z internetu. Hudbu napsal Bohdan Zatowkanjuk na míru.“ Ivo dnes pracuje s profesionálním softwarem – spouštění efektů je téměř okamžité, což přispívá k plynulé-

mu provedení scény. Měl jich na tránu pro tuto pohádku na šedesát. To už mu nezbývá ani chvílenka na mrknutí okem vedle. Musí být připravený reagovat na event. změny na scéně i při přestavbě – třeba s prodloužením hudby nebo efektů, kdyby něco.

Pozornému divákovi neušlo, že tím úžasným vypravěcém byl gen. konzul ČR v Toronto Vladimír Rumil. Jeho samotný, niže položený hlas byl vstupem do děje opravdu pohádkovým. Sám pohádky miluje, neměl tedy to srdečno službu veřejnosti odmítout. Díky za to.

Asistentka režie Dáša Beláčková upřímně dozvídá, že hra byla technicky velice náročná. Nedostávalo se jejímu personálu na přestavby scén s objemnými kulisy. Jmenovitě tedy vypsal harmonogram a zadověřnost za tu čtu onu přemenu scény v obrazech, kterých tam bylo jedenáct. To znamená také jedenáct opon. Vše probíhalo tiše a v posledních dvou představeních až rekordně rychle. Největším problémem se zdálo být zavěšení pláten na kovových tyčích. Byla těžká a rozumná. „Ríkal jsem si, že lidé, kteří mají velké úlohy, se potřebují soustředit, ale vypadalo to, že pověstné soustředění na roli nepotřebovali, vládla krásná vnitřní atmosféra, i když mnozí měli povinnosti více.“ Za přínosné oceňuje příchod Dagmary Kalovské do souboru, stejně jako režiséra, „ale v této hře si zaslouží nesmírnou chválu každý, kdo s námi pracoval.“ Ano i Jordan Petkov, jehož ruce příslily vhod při stěhování a přestavbě, anebo sestra Zuzka Novotná Zdeňka Čermáková, která právě přletěla na návštěvu z Prahy.

Ohlas měla pohádka úžasný. Představení navštívili diváci všeho věku,

sociálního postavení i rozličného vzdělání. Nikdo si nechtěl nechat ujít návštěvu do svého děství, a ještě v tak nádherném provedení.

Poděkovat za herecké výkony znamená vyjmenovat snad všechny, kdož stál na prknech, která znamenají svět. Ale k těm výraznějším přece jenom náleží procítění ztvárnění postavy Martina Kabáta (Honza Šmid), promyšlená role Školastyka (Martin Bonhard), propracovaná postava loupežníka Sarky Farky (Petr Kohout), rázné a krásně zpívající Káči (Radka Tamchynová), rozmařilé Princezny Dišperandy (Lenka Nováková), výsudypřitorného a ubrepného Luciuse (Zuzka Novotná), záladného Dr. Solferna (Bohdan Zatowkanjuk), oblíbeného a určité podle stav diváků ztvárněného Anďela Teofila (Zuzka Borovjaková), stejně jako Krále (Milan Crhák), děsivého Stráže pekla (Pepiček Čermák, který si živě vzpomíná na zcela první i druhé provedení). Dík za tvůrčí přístup náleží certifikát Dáše Kalovské (také jako Mámení pekelné), Gabriele Kupčíkové (která se již dvakrát předtím na scéně projevila), novicům Danieli Myslivcové (velice vni-

mavý klučina) a Leonu Rališové. A nesmíme zapomenout ani na Zuzanu Matejkovičovou coby Beliala (a také Mámení pekelné), která, ač narozena se slovenským jazykem, si češtinu krásně osedala, a obětavou Adrianu Kontrovou Soudek, jejíž sledování textu se nedalo nahradit vůbec nicím (resp. nikým).

K těm, co se na jevišti neobjevili, patří Adéla Kodová a Jana Fabiánová, která se zapsala mj. režisérským počinkem v minulé hře Svatíci, a která se stačila podílet na kostýmech i při organizování nezbytných věcí za oponou.

A nelze opomenout tradiční kolorit pichlíkovských koláčků...

Byla to práce tvrdá, ale krásná. Vyžádala si stovky hodin a tisíce kilometrů, ale stála zato. Také díky Vám, naše milé obecenstvo. Vaše pochvala je naší největší odměnou. Vězte, že už dnes se pracuje na další hře. Zatím je ještě v tužce režisérky Brigitky Hamvašové. Těšíme se na ni s vámi.

Představení mělo tři reprízy a uváděly jsme je v Maja Prentice Theatre v Mississauze, kde se nanovo setkáme na podzim.

Text a foto Věra Kohoutová

Velikonoce jsou za dveřmi a děti České a Slovenské školy je vítají tradičním způsobem: malovanými vajíčky, pomlázkou a drobnými čokoládovými zvířátky.

Ve třídách vládla příjemná atmosféra, děti se těší na hledání dobrut v košíku na zahradě a na velikonoční koledy.

**SATURDAY
14. JUNE
7.00 P.M.
PRAGUE
RESTAURANT
DINNER
FROM 5.30 P.M.**

**Vytezek z akce jde
na zachranu
stromu v parku**

**Vstupné je добровolné.
Doporučený příspěvek
alespoň \$ 15.00**

**Rezervace -
Restaurace Praha
Masaryktown
416 289 0283**

**PRAGUE RESTAURANT
NOVA VIZE
NOCTURNES IN THE CITY
SAVE OUR PARK
AMAZING SHOW & DANCE**

Ktanci a poslechu budou hecat a zpivat

SPECIAL PRICING ON THE FOOD

D.J. JOZIN

ELISKA LATTAWEC

JAN VACULIK

LENKA NOVAKOVA

MARKETA SLEPKOVÁ

DUKES OF HARMONY

JARO/CELLO & TEDD

MILAN BUCIL

BODNÁR ZLATOKANÍK

ENJOY LIVING IN UNITS SURROUNDED BY ACRES OF PARKLAND
MASARYKTOWN TORONTO

Call Louise Miskew, Broker Re/Max Rouge River for full details on all of these great units! 416-543-8841, www.louisemiskew.com

Experience YOU can count on! I am never too busy for you referrals - the heart of my business!

\$199,000.00 – Affordable yet spacious! Lovely 1 bedroom unit with walk out to terrace style balcony ideal for someone who loves to "walk out from their unit" Modern kitchen, hardwood floors, overlooks living & dining room. Large master bedroom with ample closet. Ensuite laundry; all this on top friendly floor!

\$242,000.00 – Spacious 2 bedroom unit situated on a non-pet floor. This unit features master with full 4 pc ensuite, 2nd good size bedroom plus ensuite laundry and storage area. Juliette balcony facing east makes this unit sunny & bright!

All units come with indoor parking and storage unit. Building amenities include: 2 storey atrium, Guest suite, library, exercise room and numerous outdoor terraces.... Welcome home to Masaryktown! Must be 55+.